

פרפראות פאר

איך לא האמין משה רבינו להקב"ה שנעשה העגל עד שירד

עמוד ה'

עמוד א מפתח נושאים כי תשא פרה תשפ"א

עמוד ח

היתכן שנשאר דיו בקולמוס

ביאור כפוי"פ ונתת מהודך עליו

עמוד ט

ביאור החידושי הרי"ם באומרים ז"ל הנותן מתנה לחבירו

פרשת פרה

ביאור הכתוב אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני

עמוד י

הדברים שנעשו בזכות אברהם אבינו הם באים בתמימות כמו פרה אדומה

טעם למה הפרה מטהר טמאים ומטמא טהורים

עמוד יא

מסירות נפש הוא כח האש שיכול ליתן טהור מטמא

לטמא מעפר שרפת החטאת ר"ת למשה וגם ר"ת שלמה

עמוד יב

תלגלג על אמא שלך אמרו לו חכמים וחנק את עצמו

מים חיים אל כלי זה טהרה

עמוד ב

מהדל לא ימעיט יש לתת טעם לנתינת מלח על השולחן

עמוד ג

נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו, ביאור ע"ד המהרש"א

מחצית השקל צוה הקב"ה לבניי ומחצית כביכול עליו

קח לך בשמים מכוון לאומרים ז"ל כשם שהקול יפה לבשמים

עמוד ד

איך ידע משה מתי יום ומתי לילה וביאור הכתוב דבר יום ביומו

עמוד ה

כשראה משה הכתב שפרח נתאלם ונגזר ללמוד בצער והשכר כפול

איך לא האמין משה רבינו להקב"ה שנעשה העגל עד שירד

עמוד ו

וכי כרת הקב"ה ברית עם השולחן ועם עורות הבהמות המתות מהר"ל

אלו אמר משה סלח נא לעוונותיהם עד סוף כל הדורות, היה עושה כן

עמוד ז

כי קרן עור פניו ביאור נפלא בהקדמת חידושי חתם סופר למסכת חולין

מהדל לא ימעיט יש לתת טעם לנתינת מלח על השולחן

כתיב (שמות ל' ט"ו), " והדל לא ימעיט",

יש למלוח הממון כדי שישמר ויתקיים

איתא בגמרא (כתובות דף ס"ו עמוד ב'), מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים, והיו תלמידיו מהלכין אחריו. **ראה ריבה אחת** שהיתה מלקטת שעורים מבין גללי **בהמתן של ערביים**, כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה ועמדה לפניו, אמרה לו, רבי, פרנסני, אמר לה, בתי, מי את, **אמרה לו, בת נקדימון בן גוריון אני**. אמר לה, בתי, ממון של בית אביך היכן הלך, אמרה לו, רבי, **לא כדן מתלין מתלא בירושלים** (לא כך משלו משל בירושלים, רש"י), **"מלח ממון חסר"** (כתב רש"י, הרוצה למלוח ממון, כלומר, לגרום לו שיתקיים, יחסרנו לצדקה תמיד, וחסרוננו זהו קיומו), ושל בית חמיך היכן הוא, אמרה לו, בא זה ואיבד את זה (לפי שנתערב בו, רש"י).

אמרה לו, רבי, זכור אתה כשחתמת על כתובתי, אמר להן לתלמידיו, זכור אני כשחתמתי על כתובתה של זו, והייתי קורא בה אלף אלפים דינרי זהב מבית אביה, חוץ משל חמיה.

בכה רבן יוחנן בן זכאי ואמר, אשריכם ישראל, בזמן שעושין רצונו של מקום - **אין כל אומה ולשון שולטת בהם**, ובזמן שאין עושין רצונו של מקום - מוסרן ביד **אומה שפלה**, ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן של אומה שפלה.

ונקדימון בן גוריון לא עבד צדקה, והתניא, אמרו עליו על נקדימון בן גוריון, כשהיה יוצא מביתו לבית המדרש, כלי מילת היו מציעין תחתיו, ובאין עניים ומקפלין אותו מאחריו,

איבעית אימא, לכבודו הוא דעבד.

ואיבעית אימא, כדבעי ליה למיעבד לא עבד (כלומר, לפי עושרו לא נתן מספיק), כדאמרי אינשי, **"לפום גמלא שיחנא"** (לפי כח הגמל יטעינוהו משא, רש"י). ע"כ,

מבואר בזה המשל שאמרו בירושלים, **כי חסרון הממון לצדקה זה הוא שימורו וקיומו**,

איתא (שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן קס"ז) נהגו להניח **מלח** על השולחן לפי שהשולחן דומה למזבח והאכילה כקרבן ונאמר על כל קרבנך תקריב **מלח**,

אפשר לומר, כי הנחת **המלח על השולחן** הוא כדי לזכור שלא לחשוש כי העני יחסר ממונך, אדרבה נתינה לעני **תשמר ממונך**, כמו שאמרו **"מלח ממון חסר"**, (ופירש רש"י הרוצה למלוח ממון, כלומר, לגרום לו שיתקיים, יחסרנו לצדקה תמיד, וחסרוננו זהו קיומו), **ולכן יש לתת מלח על השולחן**.

איתא בגמרא (בבא מציעא ק"ז ע"ב), "וברך את לחמך" זו פת במלח,

ומרומז בכתוב, לחמך נוטריקון לחם מלח, (ועיין עוד במהרש"א ב"מ ק"ז ד"ה ועבדתם את ה')

ביאור והדל לא ימעיט

כתיב (משלי פרק כ"ב ט') "טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו **לדל**",

פירוש, הנותן לעני בעין יפה יבורך מהי כי הלא נתן מלחמו **לדל**, (מצודת דוד)

ואפשר לפרש, שלא יתן האדם לנפשו, מחשבה, כי ע"י **שנתן מלחמו לדל**, ע"כ ממעיט ממון, אדרבה, מה שנתן מלחמו **לדל** מרבה את ממון, וזהו, **"הדל לא ימעיט"** כלומר **שהדל** שהוא נתן לו מלחמו לא ימעיט לו את לחמו אדרבה הוא ירבה את לחמו.

עפ"י מבואר שבליל הסדר אין לתת מלח

עפ"י מה שביארנו, כי נתינת מלח על השולחן הוא כדי לזרז להביא עני אל השולחן, ולא יחסר לו ע"כ, **מבואר דלפיכך אין צריך בליל הסדר מלח משום שכבר אמר כל דכפין ייתי ויכול**.

כדאיתא בשולחן ערוך (אורח חיים הלכות פסח סימן תעה), יטול ידיו ויברך על נטילת ידים, ויקח המצות כסדר שהניחם, הפרוסה בין שתי השלימות, ויאחזם בידו ויברך המוציא ועל אכילת מצה, ואחר כך יבצע מהשלימה העליונה ומהפרוסה, משתיהן ביחד, ויטבלם במלח. הגה: **ואין המנהג לטבלה במלח בלילה ראשונה**,

וכך יש לפרש "העשיר לא ירבה" שאינו צריך להרבות להתגוע כדי להעשיר, וזהו, "העשיר לא ירבה"

* * * * *

מחצית השקל צוה הקב"ה לבנ"י ומחצית כביכול עליו

כתב בספר רשפי אש ממוה"ר מרדכי מנשכיז זצ"ל, בשם מו"ה שלום מרדכי הכהן שליט"א זצ"ל אבדק"ק בערזאן בעמח"ס דעת תורה,

נתקשו המפרשים מדוע מצוה זו במחצית השקל ולא בשקל שלם,

ונראה דהנה בש"ס (פרק קמא דעבודה זרה ד ע"ב) אמר רשב"י לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה אלא להורות תשובה לרבים, ופירש רש"י, שהיו גבורים ושליטים ביצום, אלא שנתן הקב"ה כח לשטן להתגבר עליהם בשביל להורות תשובה לרבים ע"ש,

ולפי זה יש לנו להליץ בעד ישראל שלא יהיה כל החטא עליהם וכביכול השי"ת שותף עמהם, וזה שנאמר (שמות לב לד) וביום פקדי ופקדתי עליהם וגו', ר"ל כי השי"ת יקדים רחמים לרוגז לישא על עצמו חלק העון כי הוא גרם להם, וז"ש וביום פקדי על עצמי אז ופקדתי גם עליהם, ולכן צוה להם להביא רק מחצית השקל ועליו כביכול להביא מחציתו לכפרה. עכ"ד,

* * * * *

קח לך בשמים מכוון לאומרים ז"ל כשם שהקול יפה לבשמים

איתא בגמרא (חולין קל"ט ע"ב), מרדכי מן התורה מנין דכתיב (שמות פרק ל כג) "ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור" זה מרדכי כדמתרגמינן מירא דכיא, "בשמים ראש" וקרי ליה ראש לבשמים, לצדיקים, (רש"י)

הקול יפה לבשמים זה מרדכי השתיקה יפה ליין זה אהרון

איתא, כשם שהקול יפה לבשמים, כך השתיקה יפה ליין, (עיין מנחות פ"ז ע"א, כריתות ו' ע"ב),

נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו, ביאור ע"ד המהרש"א

איתא בגמרא (תענית ט' א') אשכחיה רבי יוחנן לינוקא דריש לקיש, אמר ליה, אימא לי פסוקיך, אמר ליה, עשר תעשר. אמר ליה, ומאי עשר תעשר, אמר ליה, עשר בשביל שתתעשר.

אמר ליה, מנא לך, - אמר ליה, זיל נסי. אמר ליה, ומי שרי לנסוייה להקדוש ברוך הוא, והכתיב לא תנסו את ה',

אמר ליה, הכי אמר רבי הושעיא, חוץ מזו, שנאמר הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבקות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די,

כתב המהרש"א (תענית ט' ע"א ד"ה ובחנוני נא בזאת), משום דבזו יבא אדם לנסיון טפי, דהיאך אפשר שמתוך שאדם מחסר ממונו ליתן מעשר יבא להוסיף לו עושר, ואמר אל תתמה על כך, ובחנוני נא בזאת בדבר גדול כזה אם לא אפתח לכם ארבות השמים שמהם באה הקללה לעולם במבול כמ"ש וארבות השמים נפתחו, ומתוכן ע"י מעשר שתתנו, והריקותי לכם ברכה עד בלי די, עכ"ל המהרש"א.

ביאור הכתוב נבהל להון וגו' בדרך המהרש"א

כתיב, (משלי כ"ח כ"ב) "נבהל להון איש רע עין, ולא ידע כי חסר יבואנו"

כתב רש"י "כי חסר יבואנו", חסרון יבא לו שהמארה משתלחת במעשה ידיו,

אפשר לפרש, ולא ידע, כי "חסר" כלומר ע"י שמחסיר ממונו, "יבואנו", כלומר יביאנו להגדיל ממונו ע"י החסרתו.

ביאור העשיר לא ירבה

כתיב (משלי י" כ"ב) "ברכת ידוד היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה",

כתב רש"י, אין צריך להתייגע להעשיר בו, די בברכה מה שהוא מברכו, ע"כ, מבואר, כי העשיר אין לו לרדוף להרבות עושרו,

איך ידע משה מתי יום ומתי לילה וביאור הכתוב דבר יום ביומו

כתיב, (שמות ל"ד כ"ח), "ויהי שם עם ידוד ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה",

איתא במדרש (תהלים, שוחר טוב מזמור י"ט), "יום ליום יביע אומר", כתיב במשה רבינו, (שמות ל"ד כ"ח) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה. (וקשה) **והלא**,

כתיב "ונוגה כאור תהיה" (חבקוק ג' ד'),

וכתיב "ונהורא עמיה שר"י" (דניאל ב' כ"ב)., **וכתיב** "גם חשך לא יחשיך" (תהלים קל"ט י"ב).

מבואר, כי אין חושך בשמים א"כ, מנין היה יודע משה מתי יום ומתי לילה, שהוא אומר ארבעים יום וארבעים לילה.

אלא, בשעה שהקב"ה מלמדו תורה יודע שהוא יום, ובשעה שהוא מלמדו משנה יודע שהוא לילה.

דבר אחר, כל זמן שהמלאכים מקלסין להקב"ה בקדושה היה יודע שהוא יום, ובשעה שרואה אותם מקלסים בברוך יודע שהוא לילה.

דבר אחר, כשהוא רואה את המלאכים שוחקין את המן, להוריד להם לישראל יודע

שהוא יום, וכשהיה יורד להם יודע שהוא לילה. ע"כ,

ביאור הכתוב ולקטו דבר יום ביומו

אפשר לפרש הכתוב (שמות ט"ז ד'), ויאמר ידוד אל משה, הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום, פירוש, דבר שנעשה ביום, כמ"ש המדרש שהיו שוחקין את המן ביום, היה נאכל ביומו שלא יותירו ממנו, לקיים מה שנאמר דבר יום ביומו.

* * * * *

מרדכי נרמז בתורה בפרשת בשמים

איתא בגמרא (חולין קל"ט ע"ב), **מרדכי** מן התורה מנין דכתיב (שמות פרק ל כג) "ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור" זה מרדכי כדמתרגמינן **מירא דכיא**, "בשמים ראש" וקרי ליה ראש לבשמים, לצדיקים, (רש"י)

מבואר, **דמרדכי** זכה להיות נרמז בתורה בפרשת בשמים,

מרדכי זכה ע"י הדיבור

כתיב, (אסתר פרק ד) ויאמר **מרדכי** להשיב אל אסתר, אם החרש תחרישי בעת הזאת, וגו', מבואר, דאז לא היה עת לחשות אלא עת לדבר,

איתא בגמרא (זבחים קט"ו ב'), **כתיב** (קהלת ג' ז') עת לחשות ועת לדבר, פעמים ששותק ומקבל שכר על השתיקה, פעמים מדבר ומקבל שכר על הדבור. **כתב רש"י** (זבחים קט"ו ב'), שנאמר וידום אהרן - הרי ששתק וקבל השכר, מפרש בב"ר שמתוך כך זכה ונתייחד אליו הדיבור שנאמר אחרי אותו ענין פרשת שתויי יין ולא הוזכר באותו דיבור משה אלא אהרן.

בכך אפשר לבאר בדרך צחות, כשם שהקול יפה לבשמים, כך השתיקה יפה ליין

פירוש, כשם שהקול שאמר מרדכי לאסתר להשמיע בעת הזאת, וזכה להיות נרמז בתורה בפרשת בשמים, שהקול יפה לבשמים, כך אהרון קיבל שכר על השתיקה בפרשת שתויי יין, משום שהשתיקה יפה ליין.

עוד יש לפרש בדרך הלצה

כשם שהקול יפה לבשמים, כך השתיקה יפה ליין,

יש לפרש, הקול הוא הדיבור, ויש בו כדי לדרוש כמין חומר, ופירש"י (קידושין דף כב עמוד ב) חומר, צרור בושם תלוי בצואר לתכשיט, מבואר, שהקול יפה לבושם, אך מי ששתה יין עליו לשתוק של יהיה יצא סוד, וזהו כשם שהקול יפה לבושם, השתיקה יפה ליין

* * * * *

כשראה משה הכתב שפרח נתאלם ונגזר ללמוד בצער והשכר כפול

כתיב (שמות ל"ב ל"ה), "ויגף ידוד את העם על אשר עשו את העגל" וגו'

איתא בתנא דבי אליהו (רבה פרק כ"א, זוטא פרק ד') **כתיב** (איכה ב' י"ט) "קומי רני בלילה לראש אשמורת, שפכי כמים לבך נכח פני ה', שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות",

אמרו חכמים כשירד משה מהר סיני וראה את הסרחון שסרחו ישראל במעשיהם, הסתכל משה בלוחות וראה את כתבן שפרח מעליהם, מיד שברן משה תחת ההר, **מיד נתאלם משה ולא היה יכול לדבר**,

באותה שעה נגזרה גזרה על ישראל **שילמדו תורה מתוך הצער ומתוך השעבוד ומתוך הטלטול ומתוך הטירוף ומתוך הדוחק ומתוך שאין להם מזונות**,

ובשכר אותו הצער, עתיד הקב"ה לשלם שכרם לימות בן דוד כפול ומכופל, שנאמר (ישעיה מ) הנה ה' אלקים בחזק יבא וגו' הנה **שכרו אתו וגו', ואומר** (איוב מ"א) מי הקדימני ואשלם תחת כל השמים לי הוא, וכענין שאמרו חכמים **לטובתו נשברה רגל פרתו** כדי שתהא משכורתו שלמה,

כן אהרן אמר, אלולי קרח לא עמדה עלי אותה הברית שנאמר (במדבר י"ז) זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא להקטיר קטרת לפני ה' וגו' ואמר אהרן לטובתי נשברה רגל פרתני, (כלומר, מעשה העגל), כדי שתהא משכורתני שלמה. **ע"כ בתנא דבי אליהו.**

* * * * *

איך לא האמין משה רבינו להקב"ה שנעשה העגל עד שירד

כתיב (שמות ל"ב ז'), "לך רד כי שחת עמך",

איתא בגמרא, (יבמות ס"ב ע"א), שלשה דברים עשה משה מדעתו והסכימה דעתו לדעת המקום, וכו',

שיבר את הלוחות, מאי דרש, אמר, ומה פסח שהוא אחד משש מאות ושלוש עשרה מצות אמרה תורה כל בן נכר לא יאכל בו, התורה כולה וישראל מומרים על אחת כמה וכמה, והסכימה דעתו לדעת המקום, דכתיב אשר שברת, ואמר ריש לקיש, אמר ליה הקדוש ברוך הוא למשה, יישר כחך ששברת, ע"כ

קושית המהרש"א

הקשה המהרש"א, (יבמות ס"ב ע"א ד"ה ומה פסח), וז"ל, וא"ת, ולמה לא היה דן משה ק"ו זה מיד כשא"ל הקב"ה לך רד כי שחת עמך גו',

ויש לומר, (כתב המהרש"א) **כדאמרינן במדרש** (רבה שמות פרשה מו פסקה א), "ויאמר ה' אל משה פסל לך"

הה"ד (איוב יא) "ויגד לך תעלומות חכמה", אתה מוצא בשעה שאמר לו הקב"ה "לך רד כי

שחת עמך", היה תופס בלוחות ולא היה מאמין שחטאו ישראל, אמר, **אם איני רואה איני מאמין**, שנא' (שמות לב) ויהי כאשר קרב משה אל המחנה, שלא שברן עד שראה בעיניו,

אי להם לבני אדם שהם מעידים מה שאינם רואים, אפשר שלא היה משה מאמין בהקב"ה, שאמר לו כי שחת עמך, אלא הודיע משה דרך ארץ לישראל, אפילו שיהא אדם שומע דבר מן יחידי נאמן, **אסור לקבל עדותו לעשות דבר על פיו אם אינו רואה**,

עוד כתב המהרש"א

ובעל העיקרים (מאמר ד' פ' ט"ו) **מתרץ קושיא** זו, שהדבר הנראה לעינים, מצער אדם צער גדול יותר מהידיעה, שהאדם יותר מתפעל מהמורגש בחוש, יותר ממה שיתפעל מהנודע באמיתות, ע"ש, גם עיין בזה בשאר מפרשי התורה וק"ל, עכ"ל המהרש"א.

מבואר, שעד שלא נצטער די, לא היה בו הכח לשבר את הלוחות.

* * * * *

וכי כרת הקב"ה ברית עם השולחן ועם עורות הבהמות המתות מהר"ל

בדרשות מהר"ל, דרוש על התורה (בדפוס לונדון בסוף ספר "באר הגולה" עמוד מ"ח) **ביאור נפלא מאוד**,

וז"ל המהר"ל, ובפרק הניזקין (גיטין דף ס') אמר ר' יוחנן **לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל תורה שבעל פה** שנאמר כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל.

והנה יש להקשות למה דוקא בשביל תורה שבעל פה.

אבל פירוש הדבר כי כל ברית הוא בין השנים שיש להם **חבור יחד בעצמם**, הנה מפני כי תורה שבכתב מונחת בארון ואיננה עם האדם בעצמו, לכן איננה כריתת הברית לחבר את ישראל בעצמם אליו יתברך.

אבל תורה שבעל פה שהיא עם האדם עד שבזה האדם בעצמו הוא בעל תורה, והוא הברית וחבור שיש לאדם בעצמו עם הש"י. ודי והותר שאנו כותבין התורה שבעל פה. אשר לא נתנה להכתב בחכמה זאת גזורה מאתו יתברך,

לשלא יבטח האדם בעורות הבהמות המתות אשר התורה כתובה עליהם, ותהיה התורה עמו בפיו ע"י תורה שבע"פ אשר זולתה אין לעמוד על דבר מדברי תורה שבכתב.

ולפיכך די בצרה שאנו כותבים את שבעל פה לשלא תשתכח, אבל מ"מ אין הכתיבה מבטלת הברית ממנה דסוף סוף לא ניתן להכתב. ולא נחשב כתיבתה כתיבה כאשר לא נתנה להכתב, רק שתהיה סדורה בפה האדם עדיין הברית קיים באשר הוא.

אבל אנחנו אשמים שהתורה מונחת על השלחן הערוך ובפינו אין דבר.

וכי כרת הקב"ה ברית עם השלחן שהתורה מסודרה ונמצאת בו בעצמו, העבודה והמעון כי אין ח"ו ברית ונחשב זה כאלו ח"ו אין תורה. **עכ"ל המהר"ל**.

* * * * *

אלו אמר משה סלח נא לעונותיהם עד סוף כל הדורות, היה עושה כן

איתא בפרקי דרבי אליעזר פרק מו **אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא**, רבונו של עולם, "הראני נא את כבודך" (שמות ל"ג י"ח).

אמר לו הקדוש ברוך הוא, משה, אין אתה יכול לראות את כבודי, שלא תמות, שנאמר [שם כ] כי לא יראני האדם וחי. **אלא למען השבועה שנשבעתי לך והשם שהודעתי לך**, אני אעשה רצונך. עמוד בפתח המערה ואני אעביר לפניך את המלאכים המשרתים לפני, שנאמר [שם יט] ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך. וכשאתה שומע את השם שהודעתי לך, שם אני עומד לפניך, ועמד בכחך ואל תפחד, שנאמר [שם] וחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם.

אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, הרי אנו משרתים לפניך ביום ובלילה ואין אנו יכולין לראות את כבודך, וזה ילוד אשה רוצה לראות את כבודך. ועמדו עליו בזעף ובבהלה להמיתו והגיעה נפשו עד מות. **מה עשה הקדוש ברוך הוא**, נגלה עליו בענן, שנאמר [שם

לד, ה] וירד ה' בענן. וזו ירידה שביעית. וסכך עליו הקדוש ברוך הוא בכף ידו שלא ימות, שנאמר [שם לג, כב] והיה בעבר כבודי ושמתיך בנקרת הצור ושכתי כפי. וכשעבר הסיר הקדוש ברוך הוא את כף ידו מעליו, וראה אחורי השכינה, שנאמר [שם כג] והסרתי את כפי. **התחיל משה צועק בקול גדול ואמר**, ה' אל רחום וחנון [שם לד, ו]. **אמר משה לפניו**, סלח נא לעונותיהם של ישראל על מעשה העגל.

ואלו אמר משה סלח נא לעונותיהם של ישראל עד סוף כל הדורות, היה עושה כן, לפי שהיתה שעת רצון. וכן הוא אומר [ישעיה מט, ח] בעת רצון עניתך. **אלא אמר סלח נא לעונותיהם של ישראל על מעשה העגל**.

אמר לו הקדוש ברוך הוא הרי כדברך עשיתי, שנאמר [במדבר יד, כ] ויאמר ה' סלחתי כדברך.

* * * * *

כי קרן עור פניו ביאור נפלא בהקדמת חידושי חתם סופר למסכת חולין

כתיב (שמות ל"ד כ"ט) "ויהי ברדת משה מהר סיני ושני לחת העדת ביד משה ברדתו מן ההר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו",

איתא במדרש (תנחומא כי תשא אות כ') "ומשה לא ידע כי קרן עור פניו" מהיכן נטל משה קרני ההוד,

רבותינו אומרים מן המערה, **שנאמר** (שמות ל"ג כ"ב), והיה בעבור כבודי ושמתיד בנקרת הצור

ר' ברכיה אומר, מן הלוחות, א"ר ארכן ו' טפחים ורחבן ג' טפחים, והיה משה מחזיק בשני טפחים והקב"ה בשני טפחים וטפחיים ריוח באמצע, משם נטל משה קרני ההוד,

ר' יהודה בר נחמיה אומר, כשמשה כותב את התורה נשתייר בקולמוס קימעא והעבירו על ראשו, ומשם נעשו לו קרני ההוד,

ומשה לא ידע כי קרן. כל ההוד שנטל, ממתן שכר, אבל **הקרן** קיימת, שנאמר (חבקוק ג ד) "קרנים מידו לו", וכשיטלו הצדיקים את שכרן לעולם הבא יטול הוא שכרו, מנין שכר הנביא מפרש ואומר (ישעיה מ י) "הנה ה' "

אלקים בחזק יבא וזרועו מושלה לו הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו" עכ"ל המדרש,

בהקדמת **חידושי חתם סופר** על מסכת חולין, מנכד החת"ס **מוהר"ר שלמה אלכסנדר** **סופר זצ"ל** בחלק עיר הצדק, כתב,

עלה בדעתי לפרש המדרש ולהבין דברי חכמים וחידותם, כי ענין **קרני הוד של משה** הוא מה שחכמי כל דור מוציאים לאור תעלומה בתורת משה הכתובה בלשון קצרה, וחדשים לבקרים רבו דרשות וחדושים הלכות ע"פ דרכי ההגיון ומדות שהתורה נדרש בהן עי"ז אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא,

וכל זמן שממשמשים בדבריו מוצאים בהם טעם ו**בזה הם נותנים לו הוד ותפארת** רוחני ונצחי שאין לו הפסק עולמית, ואמנם אם הי' כותב מרע"ה כל מה שיודע בתורה הכל מפורש בלי שום שיור כבר היתה כפרוודוגמא

ישנה שלא הי' אפשר לתלמוד ותיק לחדש דבר מעתה,

וזה שאמר, עד שהיה כותב בקולמוס נשתייר קימעא, שלא האריך לכתוב הכל בפירוש, ומיד ה' השכיל בלשון שתורה שבכתב נכתבה בו, ונשאר דיו בקולמוס מה שהי' אפשר לפרש יותר ולא ביארו,

והעבירו על ראשו הכונה כי הידיעה היא בראש, **והעבירו מעל לראשו** ומנע מלכתוב כל הדברים שהיו ידועים לו מה שתלמוד ותיק עתיד לחדש ועשה עצמו כאלו לא ידע מהם, וממנו נעשו לו קרני הוד, שעיי"ז נתן לדורות הבאים ענין לענות בו להעמיק בתורה ולדלות פנינים יקרים וזהו הודו ותפארתו,

ועשו להם סמוכין לרעיון זה שנאמר "ומשה לא ידע" מה שמשה עשה עצמו כלא יודע והשמיט הרבה דברים מלכתבם בפירוש, עיי"ז "קרן אור פניו" נעשו לו קרני הוד ותפארת מה שחכמי כל דור מתבוננים ומגלה צפונות בתורה חדשות ונצורות,

ויובן בזה מה שכתב במדרש, ר' ברכיה אומר, הלוחות ארכן ששה טפחים והיה משה מחזיק בב' טפחים והקב"ה בב' טפחים וב' טפחים ריוח באמצע, **משם נטל משה קרני הוד**,

כי ידוע ענין ריוח שבין פרשה לפרשה להתבונן ולעיין, וריוח שבין חומש לחומש ד' שיטין נגד פרד"ס, ע"כ אמר מהריוח שבאמצע ממה

שהשאר ריוח שיתבוננו חכמים ויעיינו להוציא בשכלם ענינים הכמוסים בתורה, משם נטל משה קרני הוד כנ"ל,

ומסיים וכשיטלו צדיקים מתן שכרן לעוה"ב אותה שעה הוא נוטל שכרו, שנאמר הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו,

הכונה מה שת"ח הבאים אחריו יזכו לעתיד לחדש עיי' עיונים בתורה זהו שכרו של משה והוא מכוון לדברים הנ"ל,

בכך יש לבאר הגמרא והתוס' בשבת פ"ח, שלכן לא זכו שמשה רבינו יאמר את כל החידושים העתידיים כי לקחו מהם את עדים של אלה החידושים, כביאור המהרש"א ברכות נ"ח, ע"כ בהקדמת חתם סופר על מסכת חולין

היתכן שנשאר דיו בקולמוס

איתא במדרש (שמות רבה פרשה מז ו'), מהיכן נטל משה **קרני ההוד**, רבי שמעון בן לקיש אומר, עד שהיה כותב בקולמוס נשתייר דיו קימעא והעבירו על ראשו, **וממנו נעשו למשה קרני ההוד**,

יש לדעת, איך זה שנשאר דיו בקולמוס, וכי לא ידע לכוין כמה דיו יש לו להכין לכתובת התורה,

יש לבאר, איתא בגמרא (ב"ב ט"ו ע"א), תניא, **כתיב** (דברים ל"ד ה') **"וימת שם משה עבד ה'",** אפשר משה חי/מת (ב"ב ט"ו הגירסא מת) (מנחות ל' הגירסא חי), וכתב **וימת שם משה, אלא**, עד כאן הקב"ה אומר, ומשה אומר וכותב, מכאן ואילך הקב"ה אומר, ומשה כותב **בדמע**,

ובמהרש"א פירש, (בד"ה אפשר ס"ת חסר) שמשה רבינו כתב **בדמעות** ולא **בדיו**, דלא להוי מחזי כשיקרא,

לפי זה יש לפרש, שאמנם הכין משה רבינו כמות מדוייקת של דיו לכתובת ספר התורה, אך מכיוון ושמונה פסוקים כתב בדמעות לכן נשאר לו דיו.

* * * * *

ביאור כפ"פ ונתת מהודך עליו

איתא במדרש (תנחומא כי תשא אות כ') "ומשה לא ידע כי קרן עור פניו" מהיכן נטל משה קרני ההוד, **ר' יהודה בר נחמיה אומר**, כשמשה כותב את התורה נשתייר בקולמוס קימעא והעבירו על ראשו, ומשם נעשו לו **קרני ההוד**,

כתיב (במדבר פרק יג ט"ז), ויקרא משה להושע בן נון יהושע, **מבואר**, שכאשר הוסיף משה רבינו להושע את האות י' ליהושע ומצינו ט"ז פעמים שנקרא יהושע, נתמעט מהדיו שנשאר בקולמוס שיעור ט"ז פעמים יו"ד, **ומכיון וקרני ההוד** היו מהדיו שנשתייר בקולמוס, ובשביל יהושע נתמעט,

מבואר כפ"פ, ונתת מהודך עליו, כלומר ממה שקיבלת את **קרני ההוד**, נתת לו חלק, וזהו **ונתת מהודך עליו**,

* * * * *

והכי איתא בגמרא (שבת פ"ח ע"א) בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה, ופירקום. שנאמר ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. אמר רבי חמא ברבי חנינא, בחורב טענו, בחורב פרקו, בחורב טענו, כדאמרן, בחורב פרקו, דכתיב ויתנצלו בני ישראל וגו', **אמר רבי יוחנן**, וכולן זכה משה ונטלן, דסמיך ליה ומשה יקח את האהל. אמר ריש לקיש: עתיד הקדוש ברוך הוא להחזירן לנו, שנאמר ופדויי ה' ישבון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם - **שמחה שמעולם על ראשם**.

כתבו התוספות (שבת פח ע"א ד"ה שני כתרים) שני הכתרים של הוד היו לפיכך כשנטל משה קרן עור פניו, **עכ"ד התוספות**,

כתב המהרש"א (ברכות נ"ח ע"א ד"ה חכם הרזים) מה שאחז"ל כל מה שמחדש כל חכם בדורו מסיני הוא לפי **שזה הדבר כבר היה בדעת אחת מאותן ששים רבוא שהיו בסיני** כי אי אפשר שיהיה עוד דעת אחרת על ששים רבוא וק"ל, **עכ"ל המהרש"א**,

סיכום דברי בעל הקדמת החת"ס הם, **קרני ההוד שזכה משה** הם החידושים שיחדשו לעתיד, שמשה רבינו ידעם ונמנע מלכתבם והותירם שיתחדשו בס לעתיד ונתן לדורות הבאים ענין לענות בו להעמיק בתורה ולדלות פנינים יקרים והם **קרני הודו** ותפארתו, והכתרים שהיו עדיים של ישראל, הם היו כל מה שעתיד להתחדש, ומשה רבינו זכה בהם, כמאמר הגמרא וביאור התוספות והמהרש"א

עוד אמרתי לכווין, עפ"י מה שכתב **והעבירו על ראשו** הכונה כי הידיעה היא בראש, **והעבירו מעל לראשו** ומנע מלכתוב כל הדברים שהיו ידועים לו מה שתלמוד ותיק עתיד לחדש ועשה עצמו כאלו לא ידע מהם, לפי"ז מכוון אומרם ז"ל, ומובא לעיל, עתיד הקדוש ברוך הוא להחזירן לנו, שנאמר ופדויי ה' ישבון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם - **שמחה שמעולם על ראשם**. **והפירוש**, שמחה שמעולם על ראשם, שזאת השמחה של חידושי התורה, **שהעבירו מש"ר על ראשו**

* * * * *

ביאור החידושיהרי"ם באומרים ז"ל הנותן מתנה לחבירו

מספר עקידת יצחק - שער עט :

אשר לזה הוקבעה פרשה זו אחת בשנה לקרות אותה בכל קהלות ישראל ובכל מקומות מושבותם לקרות אותה בספר בפני עצמו, בין פורים לראש חדש ניסן, כדי שתבא פרה וזכרון התשובה ותכפר בין שתי גאולות, גאולת פורים שהיתה בימי מרדכי ואסתר וגאולת ניסן ממצרים, והמקווה לעתיד, כמו שאמרו (ראש השנה יא, א) בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל. וכן אמרו בירושלמי (מגילה פרק ג הלכה ה) רבה בשם רבי חייא בר אסי אמר אין מפסיקין בין פורים להחדש, וסימן פרשיות הללו, בין הכוסות הללו אם רצה לשתות ישתה, בין שלישי לרביעי לא ישתה. ובדין הוא שהיה ראוי לקדום פרשת החדש לפרה אדומה, שהרי באחד בניסן הוקם המשכן ובשני בו נשרפה הפרה, ולמה הקדימוה, אלא מפני שהיא טהרתן של ישראל. הנה שביארו שתקנו פרשה זו לדורות לזכר טהרתן של ישראל. ואף על פי שאין לנו אפר הפרה ולא הזאות מי הנדה בפעל, מכל מקום רצו שתקדם הפרה להחדש, כדי שיהיה זכר להזאות שלישי ושביעי הנוהגין בה קודם שיעלו לרגל, שאם יאחרו אותה לפרשת החדש לא יספיק הזמן:

* * * * *

ביאור הכתוב אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני

איתא במדרש (רבה, במדבר פרשה י"ט פסקה ג'), כתוב (במדבר י"ט ב') "זאת חקת התורה" וגו', רבי יצחק פתח, כתוב (קהלת ז') "כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני", פרשה של פרה אדומה חקרתי ושאלתי ופשפשתי אמרתי אחכמה והיא רחוקה. ע"כ,

שהמע"ה לימד בכאן חכמה ודעת, "אמרתי אחכמה", כלומר, כאשר האדם אומר לעצמו הריני רוצה להחכים, העצה היא, לדעת שהיא "רחוקה ממנו", וצריך לחפש אחריה, על דרך אמרם, איזהו חכם הלומד מכל אדם, וזהו, "אמרתי אחכמה, והיא רחוקה ממני".

* * * * *

כתיב (שמות ל"א י"ג) "ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתתי תשמרו כי אות הוא ביני וביניכם לדרתיכם לדעת כי אני ה' מקדשכם",

איתא בגמרא (שבת י" ע"ב) רב חסדא הוה נקיט בידיה תרתין מתנתא דתורא, אמר, כל מאן דאתי ואמר לי שמעתתא חדתא משמיה דרב, יהיבנא ליה ניהליה, אמר לו רבא בר מחסיא, הכי אמר רב, הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו. שנאמר לדעת כי אני ה' מקדשכם.

מקשין העולם דמני"ל לרבא בר מחסיא שזהו אצל רב חסדא דבר חדש, דילמא כבר שמע דבר זה,

איתא בשם אא"ז הרה"ק החידושי הרי"ם זצ"ל, שתירץ עפ"י מה שאיתא (מסכת דרך ארץ זוטא פ"ב) דכשאדם שומע איזה דבר מחבירו, אפילו שכבר שמע דבר זה מקודם, אינו רשאי לאמר לו כבר שמעתי זאת,

ומפני זה היה רבא בר מחסיא מדייק דרב חסדא עדיין לא שמע הא דרב שהנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו, דהנה הוקשה לו איך אומר רב חסדא שכל מי שיאמר דבר חדש משמיה דרב יתן לו הני תרתין מתנתא, דלמא יבוא אחד ויאמר שמעתתא עתיקתא משמיה דרב, שכבר רב חסדא שמע אותה, ויהיה אסור לו לומר כבר שמעתי דבר זה,

אלא צריכים לומר שרב חסדא גמר בדעתו שבאם יהיה זה דבר חדש יהיה זה בתורת חיוב מצד הבטחתו, ואם יהיה זה דבר ישן, יתנם לו בתורת מתנה,

ומזה הבין ודייק רבא בר מחסיא, שרב חסדא עוד לא שמע הא דרב שהנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו, דאם כבר שמע הלא אם יהיה זה דבר ישן יצטרך להודיעו שנותן לו בתורת מתנה, והיינו מפני שכבר שמע חידוש זה, וזה הלא אסור לומר, (ואפילו בלשון שלילה היינו אם יגיד לו שנותן לו בתורת מתנה, וממילא ישתמע מזה שכבר שמע דבר זה ג"כ אסור), ואם כן איך אמר רב חסדא שיתן לו הני מתנתא למי שיאמר לו דבר חדש משמיה דרב, אלא על כרחך שמע מינה שרב חסדא עוד לא שמע הא דרב שהנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו. (ליקוטי יהודה פרשת כי תשא)

* * * * *

סוכה, סכך ודפנות, אתרוג לולב צריך להיות שלם ולא חסר.

הוא ליוה למלאכים, וה' הולך לפניו וכו', כתיב ולא ימיש וברש"י שהיו משלימין יום ולילה.

אפר פרה, פרה אדומה תמימה.

* * * * *

טעם למה הפרה מטהר טמאים ומטמא טהורים

איתא בפסיקתא (דרב כהנא פרשת פרה), בזכות יוקח נא מעט מים, ובזכות אל הבקר רץ אברהם, זו תהיה טהרתן של ישראל, כאשר **יערבו מים באפר הבקר** ויזו עליהם, ע"כ, עיי"ש,

אפשר לומר, מכיוון ומים הם סימן לטהרה, ככתוב וזרקתי עליכם מים טהורים, ובעלי חיים, הם סימן טומאה, כגון עשיית העגל בדמות בעל חי, או לעובדי ע"ז כמו במצרים. ולכן החלק של המים מטהר את הטמאים, וחלק הבעל חי מטמא טהורים,

שוב מצאתי כעין ביאור זה בכלי יקר

כתב הכלי יקר (במדבר י"ט כ"א), וז"ל, ומזה מי הנדה יכבס בגדיו. רוב המפרשים יצאו ללקט ולא מצאו טעם מספיק למה הפרה המטהרת הטמאים תטמא הטהורים.

ועתה הט אזנך ושמע, כי מצינו שכל אוכל אינו מוכשר לטומאה עד שיפול עליו מים, ואיך אפשר, המים שמקורם טהרה יסבבו הטומאה,

אלא ביאור הענין כך הוא, שכך הוא בטבעיות שכל דבר אינו מתפעל כ"א מהפכו, ולא ממה שהוא ממינו, כדרך שהיצה"ר מתגרה יותר בישראל מבאומות ובת"ח יותר מכולם, (סוכה נב.) לפי שכולם הפכיים לו, ע"כ הוא רוצה להתגבר עליהם,

וזה טעם שסמוך לעליית השחר החושך מתגבר, כי כל דבר מתפעל מהפכו דווקא,

הדברים שנעשו בזכות אברהם אבינו הם באים בתמימות כמו פרה אדומה

כתיב (משלי כ' ז'), "מתהלך בתומו צדיק",

כתיב (בראשית י"ז א'), "התהלך לפני והיה תמים",

איתא במדרש (פסיקתא רבתי פרשה י"ד) "זאת חקת התורה" וגו', כך פתח ר' תנחומא בר אבא, מתהלך בתומו צדיק, זה היה אברהם,

התהלך לפני והיה תמים, א"ר אלעזר בשם ר' סימן, כל מה שעשה אברהם למלאכים, פרע הקב"ה לבניו,

הוא אמר (בראשית י"ח ה'), **ואקחה פת לחם**, ופרע הקדוש ברוך הוא לבניו, (שמות ט"ז ד'), **הנני ממטיר לכם לחם מן השמים**,

הוא אמר (בראשית שם ד'), והשענו תחת העץ, פרע הקב"ה לבניו (ויקרא כ"ג מ"ג), כי בסוכות הושבתי את בני ישראל,

הוא ליוה למלאכים, (בראשית שם ט"ז), **ואברהם הולך עמם לשלחם**, והקדוש ברוך הוא ליוה לבניו, (שמות י"ג כ"א), **וה' הולך לפניו יומם**,

הוא הביא לפני המלאכים מים, שנאמר (בראשית שם ד'), יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם, וכן (שם שם ז'), ואל הבקר רץ אברהם,

אמר לו הקב"ה, היא טהרתם של בניך, יהיו נותנים מן אפר פרה לתוך המים, ומזים ומטהרים, **עכ"ל הפסיקתא**,

מה שנעשה בזכות א"א מצינו בו שלימות

אפשר לומר, דכיון דנעשו הדברים הללו בזכות אברהם אבינו, שעליו נאמר מתהלך בתומו צדיק, **התהלך לפני והיה תמים**, לכן, בכל אלו הדברים שנעשו בזכותו, אנו מוצאים גם כן שיש בהם תמימות, כלומר שיש בהם שלימות,

לחם, צריך לבצוע בלחם שלם, וגם על שתי לחם, יבצעו תמימים,

יאשיהו, אמון העביר את בנו למולך, (מלכים ב' כב'), ויאשיהו שרף כל ע"ז,

מרדכי משמע, שק ואפר.

* * * * *

לטמא מעפר שרפת החטאת ר"ת למשה וגם ר"ת שלמה

כתיב (במדבר י"ט י"ז), "ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת, ונתן עליו מים חיים אל כלי",

כתיב (קהלת י"ב י') "בקש קהלת למצא דברי חפץ וכתוב ישר דברי אמת",

איתא בגמרא (ראש השנה כ"א ע"ב), "בקש קהלת למצוא דברי חפץ", בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול ואמרה לו "וכתוב ישר דברי אמת", ע"כ,

בספר **בנין אריאל** מאת מוה"ר רבי שאול **אב"ד אמסטרדם**, (פרשת חוקת ד"ה מסכת ר"ה) כתב, **וז"ל**,

איתא בגמרא (ר"ה כ"א ע"ב) "בקש קהלת למצוא דברי חפץ", בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול ואמרה לו וכתוב ישר דברי אמת, **והוא תמוה**,

וכך כתב, **אמרתי, לפי המדרש** ילקוט, לך אני מגלה טעמי פרה, אבל לאחרים חוקה, הרי שנתגלו טעמי פרה למשה, אבל שלמה אמר (קהלת ז') "אמרתי אחכמה והיא רחוקה",

ראיתי בספר, שיש רמז בפסוק "ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת", ר"ת **למש"ה**, להורות, שנגלו טעמי פרה למשה,

אמנם, זה הרמז עצמו יכול להורות ג"כ על **שלמה**, שהוא גם **מרומז בר"ת הללו**, אבל ההפרש בין זה לזה, דאותיות **למש"ה** רמוזים בראשי תיבות, **ל"טמא מעפר שרפת החטאת**, על הסדר **ביושר**, אבל אותיות **שלמ"ה** רמוזים בר"ת הללו, **שלא כסדרן**,

זהו שאמרו, **בקש קהלת להיות כמשה**, שיתגלו גם אליו טעמי פרה, לפי שהיה סבור, כמו שנרמזו אותיות הללו **למש"ה**, כך נרמזו גם אותיות **שלמ"ה**, לכך רצה לידע טעמי פרה, יצאה בת קול, וכתב **יושר דברי אמת**,

לפיכך כל אוכל זרע אינו מתפעל מן הטומאה לעשות בו רושם עד שיבא עליו מים שכולם טהרה, ואז הטומאה רצונה לנצח הטהרה ומתגבר עליה ועושה בה רושם.

כך מי נדה, שיש בהם מים שכולם טהרה ויש שם אפר פרה שכולו טומאה והם מעורבין יחד, לפיכך אם מי נדה זורק על אדם טמא אז אין האדם מתפעל מן האפר, שהרי הוא ממינו, אבל הוא מתפעל מן המים, שהם הפכיים לו, כי הוא טמא והמים טהורים ע"כ המים פועלים בו ומנצחים הטומאה,

אבל אדם טהור הנושא מי הנדה אינו מתפעל מן המים כי הם ממינו ששניהם טהורים, אבל הוא מתפעל מן האפר שהם הפכיים לו. כי הוא טהור והאפר טמא, ע"כ האפר פועל בו ועושה בו רושם לטמאו, עכ"ד, ועיי"ש המשך הסברו הנפלא.

* * * * *

מסירות נפש הוא כח האש שיכול ליתן טהור מטמא

איתא במדרש (רבה במדבר פרשה יט פסקה א) זאת חקת התורה, זש"ה (איוב יד) "מי יתן טהור מטמא לא אחד", כגון

אברהם מתרח,
חזקיה מאחז,
יאשיה מאמון,
מרדכי משמע,

ישראל מעובדי כוכבים, העולם הבא מעולם הזה, מי עשה כן מי צוה כן מי גזר כן לא יחידו של עולם, ע"כ

אפשר לומר, דבאלו שמנה המדרש, מי יתן טהור מטמא, אברהם, חזקיה, יאשיה, מרדכי,

הצד השווה שבהן, שמצינו שם כח האש,

וכח האש, מרמז למסירות נפש, ורק ע"י מסי"נ יכול לצאת טהור מטמא,

אברהם אבינו, הושלך לכבשן האש,

חזקיהו, ביקש אביו לשורפו באש, (סנהדרין צ"ד),

זקופות הם, ניתן עליה עול מיד שתי השערות נכפפים,

ועוד סימן אחר יש בה עד שלא עלה עליה עול עיניה שוות, עלה עליה עול עיניה שורות והיא מתחלפת פוזלת ומסתכלת בעול,

כיון שבאו ליקח אותה ממנו וכל אותו הזהב בידם והראו לו הזהב מיד נכנס והעביר את העול מן הפרה והוציאה להם,

כיון שהוציאה להם התחילו מסתכלים בה ורואין את סימנה, אותם ב' שערות שהיו זקופות שנכפפו ועוד עינים מן העול שנפלו,

לך תצחק מאמא שלך

אמרו לו טול את פרתך אין אנו צריכין לה, **שחוק באמך** כיון שראה אותו רשע שהחזירו לו פרתו ויצא ריקס מכל אותם הזהובים, **אותו הפה שאמר אני משחק בהם התחיל אומר ברוך שבחר באומה הזו ונכנס לו לתוך ביתו ותלה את החבל וחנק את עצמו כן יאבדו כל אויבך ה'.**
ע"כ לשון הפסיקתא.

* * * * *

מים חיים אל כלי זה טהרה

במפטיר, ונתן מים חיים אל כלי,

כאשר תוסיף, מים חיים, לכלי, תמצא טהרה,

מים חיים = 158

כלי = 60

ס"ה = 218

טהרה בגימטריא 218

* * * * *

דאותיות למש"ה הם רמוזים בר"ת הללו, **ביושר**, משא"כ אותיות שלמ"ה, עכ"ל. בספר בנין אריאל.

(מובא בספר תורת החיד"א אות י"ד מהספר פני דוד בשם רבני אשכנז,

* * * * *

תלגלג על אמא שלך אמרו לו חכמים וחנק את עצמו

איתא במדרש (פסיקתא רבתי פרשה יד) א"ר פנחס הכהן בן חמא שאמר בשם רבותינו, מעשה היה שנצטרכו ישראל לפרה אדומה ולא היה מוצאים, ואח"כ מצאו אותה אצל עכו"ם אחד, הלכו ואמרו לו מכור לנו את הפרה שיש לך שאנו צריכים לה, אמר להם תנו את דמיה וטלו אותה, וכמה הם דמיה בשלשה זהובים או בד' זהובים אמרו לו ואנו נותנים,

עד שהם הולכים להביא את הדמים הרגיש אותו העכו"ם להיכן הם צריכים את הפרה וכיון שבאו והביאו את דמיה אמר להם איני מוכרה לכם, אמרו לו שמא להוסיף על דמיה אתה מבקש

ואם אתה מבקש אנו נותנים לך כל מה שתבקש, ואותו רשע כל שהיה רואה אותם דחוקים עילה היה עליהם, אמרו לו טול לך ה' זהובים והוא לא היה מבקש טול עשרה טול כ' עד שהגיעו לקי' והוא לא היה מבקש, ויש מרבותינו אומרים עד שהגיעו ליתן לו אלף זהובים, כשקיבל עליו ליתנה להם באלף זהובים והתנו עמו והלכו להביא לו הזהובים,

מה עשה אותו הרשע אומר לגוי אחר חבירו בא וראה **היאך אני משחק ביהודים הללו** כלום הם מבקשים אותה ונותנים לי כל הדמים אלא מפני שלא עלה עליה עול, הריני נוטל את העול ונותנו עליה ומשחק אני עליהם ואטול את ממונם,

שתי הסימנים של פרה שלא עלה עליה עול

כן עשה נטל את העול ונתן עליה כל הלילה, וזה היא סימנה של פרה שלא עלה עליה עול שתי שערות יש בצוארה במקום שעול נתון וכל זמן שלא עלה עליה עול שתי שערות

להערות הארות ולקבלת העלון ניתן לפנות אל
"מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק
פקס 03-6161777 נייד 0527-616166
מייל y0527616166@gmail.com